

ભારતીય કૃષિ અનુસંધાન પરિષદ – કેન્દ્રીય કપાસ સંશોધન કેન્દ્ર, નાગપુર

ICAR-Central Institute for Cotton Research, Nagpur

An ISO 9001:2015 Certified Organization

૨૪ થી ૩૦ ઓક્ટોબર ૨૦૨૩ દરમ્યાન કપાસની ખેતી પધ્ધતિ માટે ૨૩ મી અઠવાડિક સલાહ

ગુજરાત	છેલ્લા અઠવાડિયામાં પડેલ ખરેખર વરસાદ (મીમી)	આગામી અઠવાડિયા માટે સૂચિત / પુર્વાનુમાન વરસાદ (મીમી)									
		ઓક્ટોબર					ઓક્ટોબર				
		૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦
	અમરેલી	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
	ભાવનગર	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
	જામનગર	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
	રાજકોટ	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
	જુનાગઢ	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
	સાબરકાંઠા	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
	સુરેન્દ્રનગર	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
	અમદાવાદ	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
	વડોદરા	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
	પાટણ	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
	મહેસાણા	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
કુલ પડેલ વરસાદ અને પ્રમાણિત રંગ	૦.૧ થી ૨.૪ મીમી	૨.૫ થી ૧૫.૫ મીમી			૧૫.૬ થી ૬૪.૪ મીમી		૬૪.૫ થી ૧૧૫.૫		૧૧૫ થી ૨૦૪.૪ મીમી		
પડેલ વરસાદનું વર્ગીકરણ	ખૂબ જ ઓછો વરસાદ	ઓછો વરસાદ			મધ્યમ વરસાદ		ભારે વરસાદ		અતિ ભારે વરસાદ		

પાક પરિસ્થિતિ :

સુરત ખાતે વાવણી કરેલ પાક ૧૧૮ થી ૧૨૪ દિવસનો જીડવા બેસાણની અવસ્થાએ છે. લીલાં તડતડીયા, મોલોમશી અને ગુલાબી ઈયળની વસ્તીએ આર્થિક ક્ષમ્ય માત્રા વટાવેલ છે. ખેતરમાં મીલીબગની વસ્તી છૂટી-છવાયી જોવા મળેલ છે. કોરીનોસ્પોરા ખૂણિયાં ટપકાંનો રોગ અને લાલ પાન થવાનો રોગ ઓછા પ્રમાણમાં અને પાનના ખૂણિયાં ટપકાંનો રોગ વધુ પ્રમાણમાં નોંધાયેલ છે.

જુનાગઢ ખાતે વાવણી કરેલ પાક ૧૧૮ દિવસનો ફુલ અને જીડવા વિકાસની અવસ્થાએ છે. પિયત આપવાની અને દવા છાંટવાની કામગીરી થયેલ છે. કેટલાંક સ્થળોએ સફેદ માખીનો ઉપદ્રવ આર્થિક ક્ષમ્ય માત્રાથી વધુ નોંધાયેલ છે. ફેરોમોન ટ્રેપમાં ગુલાબી ઈયળનાં કુંદા પકડવામાં આવેલ છે. કેટલાંક ખેતરોમાં કોરીનોસ્પોરા પાનનાં ટપકાંનો રોગ અને ગ્રે મીલડયુ જોવામાં આવેલ છે જ્યારે ઘણાં ખેતરોમાં સુકારો – પેરા વીલ્ટ નોંધવામાં આવેલ છે.

સલાહ :

સુરત ખાતે બીટી કપાસમાં લાલ પાન થવાની સમસ્યાનાં નિયંત્રણ માટે સંપૂર્ણ ખેતરમાં ફુલોનું બેસાણ વધુ હોય ત્યારે અને જીડવા વિકાસની અવસ્થાએ એમ બે વખત ૧૫ દિવસનાં આંતરે મેગ્નેશિયમ સલ્ફેટ @ ૧ % + યુરીયા ૧% આપવું. જીડવાનું બેસાણ સુધારવા અને ફુલોનું ખરણ અટકાવવા પોટેશિયમ નાઈટ્રેટ(૧૩:૦:૪૫) @ ૨ % એટલે કે ૨ કિલો પોટેશિયમ નાઈટ્રેટ ૧૦૦ લી. પાણીમાં ઓગાળીને છંટકાવ કરવો અથવા નેપ્થેલીક એસેટીક એસીડ ૪.૫ એસએલ @ ૪.૦ મીલી પ્રતિ ૧૦ લી. પાણીમાં નાંખી છાંટવું. મીલીબગનાં છુટાછવાયા યજમાન પાકો અથવા નિંદામણો અને અસરગ્રસ્ત છોડોને ઉખાડી તેનો નાશ કરવો. જો યુસીયાં પ્રકારની જીવાતો તેની આર્થિક ક્ષમ્ય માત્રા વટાવે તો ફલોનીકામીડ ૫૦ ડબલ્યુપી @ ૪ ગ્રામ અથવા ડાયનોટેફ્યુરાન ૨૦ એસજી @ ૩ ગ્રામ અથવા બુપ્રોફેઝીન ૨૫ ઈસી @ ૨૦ મીલી / ૧૦ લી. પાણીમાં નાંખી છંટકાવ કરવો. ગુલાબી ઈયળની મોજણી માટે ફેરોમોન ટ્રેપ (૫ પ્રતિ હેક્ટર) લગાડવા. પાક ૧૨૦ દિવસથી વધુનો થયો હોય જ્યાં ગુલાબી ઈયળ તેની આર્થિક ક્ષમ્ય માત્રા વટાવે (૧૦% ફળાઉ ભાગોમાં નુકશાન) ત્યાં સાયપરમેથીન ૨૫ ઈસી @ ૧૦ મીલી અથવા લેમ્ડા સાયહેલોથીન ૫ ઈસી @ ૧૦ મીલી અથવા ડેલ્ટામેથીન ૨.૮ ઈસી @ ૧૦ મીલી અથવા ફેનવેલેરેટ ૨૦ ઈસી @ ૧૦ મીલી પ્રતિ ૧૦ લી. પાણીમાં નાંખી છંટકાવ કરવો. સુકારા અને મૂળનાં કોહવારા રોગનાં વ્યવસ્થાપન (દેશી કપાસ) માટે ઉપદ્રવિત છોડોની આજુબાજુ કાર્બેન્ડેઝીમ ૫૦% વે.પા. @ ૧.૨ ગ્રામ/ લી. અથવા ટ્રાયકોડર્મા હરજીયમ અથવા ટ્રાયકોડર્મા વિરીડી ૧૦ ગ્રામ/ લી. પાણીમાં આપવું અને દેશી કપાસમાં ફ્યુઝારીયમ ફુગથી થતાં સુકારા રોગનાં નિયંત્રણ માટે સંક્રમીત છોડથી ૧ મી.ની ત્રિજ્યામાં રહેલ તંદુરસ્ત છોડોમાં પણ સદર માવજત આપવી. જીડવાનો સડો અને ખૂણિયાં ટપકાંનો રોગ આવતો અટકાવવા માટે કોપર ઓક્સીકલોરાઈડ ૫૦ ડબલ્યુપી/ ડબલ્યુજી @ ૨૫-૩૦ ગ્રામ પ્રતિ ૧૦ લી. પ્રમાણે આપી વ્યવસ્થાપન કરવું. છોડમાં જોવા મળતા કોરીનેસ્પોરા, અલ્ટરનેરીયા ફુગથી થતાં ટપકાંઓ તથા મૂળનાં કોહવારા અને અન્ય બ્લાઈટ જેવાં રોગોનાં વ્યવસ્થાપન માટે કાર્બેન્ડેઝીમ ૧૨% + મેન્કોઝેબ ૬૩% ડબલ્યુપી @ ૩૦ ગ્રામ અથવા પ્રોપીકોનાઝોલ ૨૫ ઈસી @ ૧૦ મીલી અથવા કાર્બેન્ડેઝીમ ૫૦ ડબલ્યુપી @ ૪ ગ્રામ અથવા ફ્લુક્ષાપાયરોક્ષાડ ૧૬૭ ગ્રામ/ લી. + પાયરાકલોસ્ત્રોબીન ૩૩૩ ગ્રામ/ લી. એસસી @ ૬ મીલી અથવા

એજોક્ષાસ્ટ્રોબીન ૧૮.૨% ડબલ્યુ/ ડબલ્યુ + ડાયફેનોકોનાઝોલ ૧૧.૪% ડબલ્યુ/ ડબલ્યુ એસસી @ ૧૦ મીલી અથવા મેટીરામ ૫૫% + પાયરોક્લોસ્ટ્રોબીન ૫% ડબલ્યુજી @ ૨૦ ગ્રામ ૧૦ લી. પાણીમાં મિશ્ર કરી છંટકાવ કરવાની સલાહ આપવામાં આવે છે.

જુનાગઢ ખાતે ખેડુતોને પાણીમાં દ્રાવ્ય ખાતર ૧૩-૦-૪૫ (એન-પી-કે) @ ૧૦૦ ગ્રામ સાથે મલ્ટી માઈક્રો ન્યુટ્રીયન્ટ માઈક્રો મીક્ષ ગ્રેડ-૪ ૧૫ ગ્રામ ૧૦ લી. પાણીમાં આપવાની સલાહ છે. જો લીલાં તડતડીયા તેની આર્થિક ક્ષમ્ય માત્રા કરતાં વધુ નોંધવામાં આવે તો ફલોનીકામીડ ૫૦ ડબલ્યુજી @ ૪ ગ્રામ અથવા ડાયનોટેફ્યુરાન ૨૦ એસજી @ ૩ ગ્રામ પ્રતિ ૧૦ લી. પાણીમાં મિશ્ર કરી છાંટવું. સફેદ માખીની વસ્તીને નિયંત્રિત કરવા પાયરીપ્રોક્ષીફેન ૧૦ ઈસી @ ૨૦ મીલી પ્રતિ ૧૦ લી. પાણીમાં અથવા ડાયફેનથ્યુરોન ૫૦ ડબલ્યુપી @ ૨૦૦ મીલી પ્રતિ એકર મુજબ છાંટવું. પાકમાં ગુલાબી ઈયળનાં ફુદાની મોજણી કરવા માટે એકર દિઠ ૨ ફેરોમોન ટ્રેપ લગાડવા અને પાકમાં ફુદાંની વસ્તીની નોંધણી કરવી. ખેતરમાંથી ગુલાબી ઈયળથી ઉપદ્રવિત કળી અને રોઝેટ ફુલો (ઉપદ્રવિત ફુલો) ભેગા કરી નાશ કરવો જેથી ગુલાબી ઈયળની વસ્તીનો ફેલાવો અટકે. જો ગુલાબી ઈયળનો ઉપદ્રવ તેની આર્થિક ક્ષમ્ય માત્રા વટાવે તો એમામેકટીન બેન્ઝોએટ ૫ એસજી @ ૫ ગ્રામ અથવા પ્રોફેનોફોસ ૫૦ ઈસી @ ૩૦ મીલી અથવા ઈન્ડોક્ષાકાર્બ ૧૪.૫ એસસી @ ૧૦ મીલી પ્રતિ ૧૦ લી. પ્રમાણે પાણીમાં નાંખી છંટકાવ કરવો. ઉપલબ્ધી હોય તો ગુલાબી ઈયળનાં જૈવિક નિયંત્રણ માટે ઈડાના પરજીવી ટ્રાયકોગ્રામેટોઈડી બેક્ટરી ૧.૫ લાખ પ્રતિ હેક્ટર છોડવા. ફુગથી થતાં રોગો અને કોરીનોસ્પોરા પાનનાં ટપકાંનાં રોગનાં નિયંત્રણ માટે કાર્બેન્ડેઝીમ ૧૨% + મેન્કોઝેબ ૬૩% ડબલ્યુપી @ ૩૦ ગ્રામ અથવા પ્રોપીકોનાઝોલ ૨૫ ઈસી @ ૧૦ મીલી અથવા કાર્બેન્ડેઝીમ ૫૦ ડબલ્યુપી @ ૪ ગ્રામ અથવા ફલુક્ષાપાયરોક્ષાડ ૧૬૭ ગ્રામ/ લી. + એજોક્ષાયસ્ટ્રોબીન ૧૮.૨% ડબલ્યુ/ ડબલ્યુ + ડાયફેનોકોનાઝોલ ૧૧.૪% ડબલ્યુ/ ડબલ્યુ એસસી @ ૧૦ મીલી અથવા મેટીરામ ૫૫% + પાયરોક્લોસ્ટ્રોબીન ૫% ડબલ્યુજી @ ૨૦ ગ્રામ/ લી. પાણીમાં ભેગુ કરી છાંટવું. સુકારા અથવા મૂળનાં કોહવારા રોગનાં યોગ્ય નિયંત્રણ માટે ટ્રાયકોડર્મા હરજીયમ અથવા ટ્રાયકોડર્મા વિરીડી છાણિયુ ખાતર અથવા સેન્દ્રીય ખાતરમાં ભેળવી જમીનમાં ૨.૫ કિલો / હે. મુજબ આપવું અથવા કાર્બેન્ડેઝીમ ૫૦ વેપા. @ ૧૨ ગ્રામ/ ૧૦ લી. અને યુરિયા ૧.૫ ટકા પાણીમાં ભેળવી સંક્રમિત છોડોનાં મૂળ વિસ્તાર નજીક દરેડવું.

કપાસ ઉત્પાદનની તાંત્રિકતા આધારિત વિસ્તૃત માહિતી દા.ત. જમીનની પસંદગી, જાતો/ સંકરો, ખાતર આપવાની પદ્ધતિ, વાવણીની રીત, પિયત પદ્ધતિઓ, નિંદામણ, કિટકો અને રોગોનું વ્યવસ્થાપન વિગેરેની માહિતી એન્ડ્રોઈડ આધારિત CICR Cotton App. કે જે ICAR-CICR, નાગપુર દ્વારા તૈયાર કરેલ છે. આ એપ ગુગલ પ્લે સ્ટોરમાંથી વિના મુલ્યે ડાઉનલોડ કરી શકાય છે. વધુમાં, પાક વૃદ્ધિ અવસ્થા અને હવામાન આધારિત અઠવાડિક સલાહ ICAR-CICR, નાગપુરની વેબસાઈટ ઉપર ગુજરાતી ભાષામાં ઉપલબ્ધ છે જેનો લાભ ખેડુતો લઈ શકે છે.